

El llibre de registre (records bibliològics)

El millor que he pogut fer, evidentment, és oblidar el seu nom. Recordo només els cabells blancs, rinxolats, i els ulls de rodes de cotxe que va badar, en veure dues ratlles de tinta negra que travessaven, de dreta a esquerra, el seu llibre registre, i esborraven per complet les senyes d'identitat de dos dels llibres: I què has fet, desgraciada...!

L'últim curs de carrera a l'Escola de Bibliologia tenia l'emoció de les pràctiques. Passàvem per catalogació i iniciàvem l'aventura de fer les primeres fitxes a màquina. Llavors no era com ara que les criatures, així que aixequen dos pams de terra, ja teclegen les llistes de cromos que els falten del Supermann o dels mundials del futbol. A Populars, respiraves la flaire tendra de les iniciatives brillants barrejades amb la migradesa de recursos, i a la Sala de Lectura, ai! feies les primeres conquestes. De res no puc queixar-me, és cert, tot em va ser planer fins arribar a la secció de Registre. Era al soterrani —un lloc que després sempre m'ha semblat prou escaient—, amb una finestreta alta, sense barrots, des d'on veies el cel com un somi llunyà. La senyora dels rulls blancs em presentà amb dignitat aquell volum reverend, sever i endolat, potser una mica feixuc però d'indiscutible elegància, em donà les explicacions

pertinents i m'abandonà seixanta dies, exactament el temps que duren els embarassos successius de dues rates blanques, a la meua dissort: davant un fons de llibres que havia donat la família d'un reconegut científic, després de la seva mort. Al principi era distret, perquè entre la ciència, de vegades una mica endormiscadora, apareixien, de tant en tant, calendaris antics, blocs de notes, agendes de la segona guerra mundial. A l'altra banda de la sala, se sentia com parlaven animadament dels estudis del nen i de les gràcies de la nena, de la darrera estada a París, qui sap els anys que feia! i jo estava al capdamunt d'una taula enorme, tapiada d'ex-libris, empassant-me les xifres com qui canta els números d'una rifa, deixant enrera els guarismes com els arbres, a dreta i a esquerra d'una carretera, quan hi avancem amb el cotxe a 60 quilòmetres per hora, a 70, a 80, més ràpidament encara: a 100, 110 llibres per hora; velocitat de vertigen, corbes apassionants, paràboles de somni, rectes infinitessimals: 120 llibres enregistrats per minut, senyors! Rècord mundial de biblioteques! Repoker d'asos! Els mundials per a l'any 86!

De l'accident, més val no parlar-ne. La catàstrofe en aquests casos sol ser irremeiable. Hi hagué una col·lisió entre una lleugera botànica de tercer

grau amb un compacte diccionari de plantes medicinals: es van barrejar els títols, maridar-se els cognoms, associar-se les editorials, esquinçar-se els peus d'impremta. No es va arribar al cadàver exquisit, però el llibre registre va ser dut a la Casa de Caritat i li van amputar dues cames, dos fulls que van haver d'encomanar de nou a la impremta, per aquelles dues ratlletes, com dos rajolinets de sang, que el travessaven d'orella a orella. Tot això, naturalment, amb el consentiment del director de la Biblioteca de Catalunya —llavors Central—, i em va faltar poc perquè no em deixessin examinar de revàlida, per la meva inconsciència i inconsistència bibliogràfica, per aquesta mena d'infantilisme crònic que, encara ara —i he vist com se'l passen i traspassen, com l'inventen i arrodoneixen perquè els quadrin les factures, als claustres de la Universitat— em fa fugir esperitada, davant el llibre dels llibres, la Bíblia de les biblioteques.

Maria Lluïsa Esteve